



Na Bulwarze Filadelfijskim w okolicy Bramy Klasztornej od blisko roku trwają badania archeologiczne. To, co do tej pory udało się archeologom z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika odkryć mówi dużo o historii Torunia i jego mieszkańców.

Obecnie na terenie, który jest badany (ok. 21 arów pomiędzy budynkiem dawnych Koszar Racławickich, gdzie obecnie mieści się Hotel Bulwar, północną krawędzią nowo wybudowanej jezdni, drogą prowadzącą wzdłuż murów miejskich od Bramy Klasztornej w kierunku koszar oraz chodnikiem prowadzącym do Bramy Klasztornej w kierunku Wisły z wyłączeniem obszaru dawnego zbiornika gazowego), są dwa wykopy. W jednym z nich odsłonięte zostały mury.

- Wykonaliśmy już $\frac{3}{4}$ zaplanowanych prac archeologicznych. Udało nam się odsłonić zamknięcie brył budynków klasztornych, a przynajmniej niektórych. Znaleźliśmy mnóstwo śladów po dobudówkach, przebudówkach związanych najpewniej z XV/XVI wiekiem. Główna bryła, która była budowana być może w XIV wieku. To wszystko jeszcze się okaże, jak to wydatujemy. Mamy też tutaj wielki mur o wysokości 4 metrów, który wchodzi aż do głębokości 6 metrów pod powierzchnią gruntu.

Budynek nigdy nie został do końca zrealizowany, co wnioskujemy po tym, że zostały wypuszczone do niego strzypa - **wyjaśnia dr Ryszard Kaźmierczak z Instytutu Archeologii UMK.**

Zespół archeologów kontynuuje prace i cały czas stara się odkryć pozostałości lub dobudówki bezpośrednio związane z bryłą Kościoła Ducha Świętego:

- To czy budynek tego kościoła zachował się to tego nie wiemy, ponieważ Niemcy w 1907 roku bardzo wiele prac niwelacyjnych zrobili, w tym prac, które były związane z budową gazowni. I być może wtedy bardzo dużo z tej bryły kościoła zniszczyli - dodaje dr Kaźmierczak.

Drugi wykop obejmuje teren cmentarza:

- Wiedzieliśmy, że w tym miejscu znajdziemy cmentarz przykościelny, który był zlokalizowany przy Kościele Ducha Św. Mamy tutaj do czynienia z kilkoma poziomami pochówków, na razie odkryliśmy 4 poziomy. Być może będzie ich więcej, ale już w tej chwili jest to kilkadziesiąt grobów, powyżej 40. Są to zarówno kobiety, jak i dzieci, bo przypomnijmy, że w tym miejscu był szpital. Dalsze szczegółowe badania i analizy antropologiczne pozwolą nam ciut więcej powiedzieć o stanie zdrowia tych osób, jakiego wieku dożyli, a także być może o przyczynach śmierci - mówi dr Ryszard Kaźmierczak.

Przy okazji badań znaleziono również mnóstwo przedmiotów, takich jak: gliniana oktarynka (piszczalka), ceramika, fragmenty butelek, dużo ładnych szkliwionych kafli piecowych z motywami zwierzęcymi (jednorożce, gryfy) i ornamentami geometrycznymi datowanych na koniec XVI i początek XVII wieku, fragmenty fajek m.in. z wizerunkiem kościoła, pierścień z kamieniem szlachetnym, ołowiane odważniki i pojedyncze monety.



Gliniana oktarynka (piszczałka) - fot. Paweł Gulewski

Archeolodzy podkreślają, że wszystkie znaleziska pokazują przede wszystkim, jak ta część Bulwaru Filadelfijskiego była zagospodarowana. Jak osadnictwo związane z klasztorem było intensywne, bo jak pokazują odkryte mury całe zaplecze Kościoła Ducha Św. było wielokrotnie rozbudowywane.

Warto dodać, że każdy fragment murów jest odpowiednio dokumentowany, tak aby w przyszłości materiały można było wykorzystać w celach naukowych i edukacyjnych.

31 maja 2025 r. teren wykopalisk odwiedził Prezydent Miasta Torunia Paweł Gulewski. Towarzyszyli mu prof. UMK dr hab. Michał Białkowski - Pełnomocnik Prezydenta Miasta Torunia do spraw Dziedzictwa Kulturowego Torunia, prof. Wojciech Chudziak oraz dr Ryszard Kaźmierczak z Instytutu Archeologii Wydziału Nauk Historycznych UMK.

Badania archeologiczne cieszą się zainteresowaniem osób postronnych – jak mówią pracujący tam naukowcy, często przechodzący obok się zatrzymują i przyglądają temu, co ujrzało już światło dzienne. Wkrótce będzie można to zobaczyć z bliska, bo planowane są dni otwarte. O dokładnej dacie wydarzenia będziemy informować.

Fot. © UMT 2025, autor: Paula Gałazka, licencja: CC BY-NC 4.0









- [Go back](#)
- [Share on: X](#)
- [Share on: FB](#)
- [Print](#)
- [PDF](#)